

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Jan Nowak

Warszawa, 6 kwietnia 2020 r.

DS.523.1470.2020.AZ.I

DECYZJA

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256), art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego z urzędu w sprawie dotyczącej naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych w związku z realizacją obowiązku składania przez sędziów i prokuratorów oświadczeń o członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu, i ich upubliczniania, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

umarza postępowanie.

UZASADNIENIE

Do Urzędu Ochrony Danych Osobowych wpłynęło pismo Rzecznika Praw Obywatelskich, zwanego dalej także „RPO”, z dnia 9 marca 2020 r. (znak: VII.501.53.2020.MW/CW), w którym wystąpił do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, zwanego dalej także Prezesem UODO, z żądaniem wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie dotyczącej zgodności obowiązku złożenia przez sędziów i prokuratorów oświadczenia o członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu, wprowadzonego na mocy przepisu art. 1 pkt 29 oraz art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 190) z przepisami o ochronie danych osobowych. W treści ww. pisma z dnia 9 marca 2020 r. RPO podniósł, iż przetwarzanie danych osobowych osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń o przynależności do zrzeszeń (w tym stowarzyszeń i fundacji), a w szczególności ich publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej, zagrażają prawu do prywatności i ochronie danych osobowych osób zobowiązanych. RPO zauważył, iż oświadczenia

te są jawne i podlegają publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej, a obowiązek ich złożenia należy wypełnić w terminie 30 dni od objęcia urzędu, wystąpienia okoliczności podlegających ujawnieniu bądź od dnia wejścia w życie ww. ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. Zdaniem RPO nałożenie na sędziów i prokuratorów ww. obowiązku nadmiernie ingeruje w prawa podstawowe. W ocenie RPO celem ustawodawcy nie było wzmocnienie transparentności i apolityczności funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości, lecz w istocie dokonanie powszechnej lustracji aktywności społecznej, charytatywnej i publicznej sędziów i prokuratorów. W wielu przypadkach upublicznienie informacji ich dotyczących może prowadzić do ujawnienia ich światopoglądów, przekonań, a nawet orientacji seksualnej. Następnie RPO powołał się na art. 178 ust. 3 Konstytucji RP wskazując, iż wolność zrzeszania się sędziów została w sposób szczególny ograniczona konstytucyjnie, ale poza ww. ograniczeniem, korzystają oni z ochrony analogicznej, jak pozostali obywatele, gwarantowanej m. in. art. 58 Konstytucji RP. Wskazał także na „Zasady postępowania sędziów z Bangalore” określające ogólne standardy w zakresie dopuszczalności członkostwa sędziów w różnych organizacjach, z których wynika, że sędzia może być w szczególności członkiem związku zawodowego. Dalej RPO podkreślił, iż organizacje społeczne zrzeszające sędziów i prokuratorów realizują cele publiczne, a przynależność do nich objęta jest ochroną danych osobowych. W tym miejscu RPO powołał się na decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 13 stycznia 2009 r. znak: DOLiS/DEC-21/09 i podniósł, że obowiązujący w tym zakresie standard ochrony został już określony przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, który uznał, że żądanie przez pracodawcę podania przez związek zawodowy zbiorczej listy pracowników korzystających z ochrony związkowej jest niezgodny z ustawą o ochronie danych osobowych. Ponieważ stowarzyszenia sędziowskie (bądź prokuratorskie) pełnią funkcje zrzeszeniowe, podobne pod pewnymi względami do funkcji wypełnianych przez związki zawodowe, należy uznać, że na gruncie praktyki polskiego organu ochrony danych osobowych, fakt przynależności do tego typu stowarzyszeń jest objęty ochroną danych osobowych na gruncie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.2016.119.1 i Dz.U.UE.L.2018.127.2), zwanego dalej RODO. RPO dodał, że zgodnie z przepisem art. 53 ust. 7 Konstytucji RP nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania. W ocenie RPO, z uwagi na ogólny charakter sformułowania „zrzeszenia i „stowarzyszenia”, którym posłużył się ustawodawca w przepisach przewidujących obowiązek złożenia oświadczenia, istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że wolność sumienia i religii przysługująca sędziom i prokuratorom na mocy wyraźnego przepisu Konstytucji RP zostanie naruszona. Zdaniem RPO z przepisów Konstytucji RP wywieść należy bezwzględny zakaz

publikacji wszelkiego rodzaju danych osobowych obywateli mogących ujawniać ich światopogląd, przekonania religijne lub wyznanie, w związku z czym przetwarzanie tych danych należy ograniczyć jako bezprawne. RPO podkreślił, że pomimo wyraźnej podstawy ustawowej przetwarzania danych osobowych, zarówno prawo polskie, jak i europejskie, stawia szereg wymogów nakazujących zapewnienie proporcjonalności ewentualnego naruszenia praw przysługujących obywatelom w tym zakresie. Jak wskazał RPO, potwierdza to m.in. orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2020 r. (sygn. akt II SA/Wa 1927/19), w uzasadnieniu którego podkreślono wyraźnie, że „(...) z regulacji przewidzianej w RODO wynika (...) możliwość ujawnienia danych osobowych, ale tylko w przypadku, gdy prawo państwa członkowskiego na to zezwala. W prawie polskim zagadnienia dotyczące dostępu do informacji publicznej mają swoją ogólną podstawę w art. 61 Konstytucji RP. Przepis ten przyznaje obywatelom prawo do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (...). Przepis art. 61 ust. 3 Konstytucji RP reguluje ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej (...)”. RPO zwrócił uwagę, iż WSA wskazał w powołanym wyżej wyroku, że kwestie ograniczeń dostępu do informacji publicznej uregulowano w art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429). W myśl przepisu art. 5 ust. 2 tej ustawy prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej. Ograniczenie to nie dotyczy jednak informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, tylko wtedy, gdy gromadzone i publikowane dane mają związek z pełnieniem tych funkcji. Gdy informacje te nie mają związku z pełnioną funkcją publiczną, funkcjonariuszom publicznym, takim jak sędziowie i prokuratorzy, przysługuje więc ochrona prywatności oraz ochrony ich danych osobowych. Dopuszczalność przetwarzania danych osobowych, zgodnie z powołanym wyżej orzeczeniem, oceniać należy każdorazowo pod względem zaistnienia przesłanki niezbędności, analizowanej w oparciu o kryterium konieczności. Ocena ta powinna uwzględniać przede wszystkim zasadę proporcjonalności, a także zasady przetwarzania sformułowane w art. 5 RODO. Ponadto, w świetle art. 6 ust. 1 lit. e) RODO, dane osobowe mogą być przetwarzane, jeżeli przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Przy czym ważne jest to, że organy władzy publicznej – także w sferze informacyjnej - muszą działać w tym przypadku na podstawie i w granicach prawa. W ocenie RPO wskazane wyżej kryteria nie mogą zostać uznane za spełnione. Obowiązek składania przez sędziów i prokuratorów oświadczeń o przynależności do zrzeszeń i stowarzyszeń stanowi daleko idącą i nieproporcjonalną ingerencję w przysługujące tym podmiotom konstytucyjne prawa i wolności. Za szczególne naruszenie uznać należy przewidzianą prawem publikację zgromadzonych w ten sposób danych, przy jednoczesnym braku wyraźnego wskazania przez ustawodawcę celu tego

przetwarzania, który umożliwiłby jego następczą kontrolę, o czym wspomniano w cytowanym wyżej wyroku WSA w Warszawie z dnia 24 stycznia 2020 r.

Ponadto RPO wniósł o wydanie przez Prezesa UODO w ramach tego postępowania, na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781), zwanej dalej także uodo, postanowienia ograniczającego przetwarzanie danych osobowych osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia o przynależności do zrzeszeń, w tym stowarzyszeń, ze szczególnym uwzględnieniem przynależności do kościołów i związków wyznaniowych oraz stowarzyszeń zrzeszających sędziów i prokuratorów, pełniących funkcje podobne do związków zawodowych, zgodnie z powołaną wyżej decyzją GIODO, poprzez zakazanie publikacji treści tych oświadczeń w Biuletynie Informacji Publicznej do czasu zakończenia postępowania przez Prezesa UODO. Jak wskazał RPO, powyższe żądanie dotyczy ograniczenia przetwarzania danych osobowych, poprzez ich publikację w BIP, o których mowa w art. 88a § 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365) oraz odsyłających do tych przepisów: art. 8 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2167 ze zm.), art. 70 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2216 ze zm.), art. 45 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 ze zm.) oraz w art. 103 a § 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 740 ze zm.). Jak wskazał RPO, z analizy przeprowadzonej przez RPO w toku postępowania wyjaśniającego jednoznacznie wynika, że przetwarzanie danych osobowych osób zobowiązanych do złożenia wskazanych wyżej oświadczeń poprzez ich publikację w BIP może spowodować poważne i trudne do usunięcia skutki, a zatem spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Wobec ww. wniosku RPO z dnia 9 marca 2020 r., z dniem jego doręczenia Prezesowi UODO w dniu 9 marca 2020 r. nastąpiło wszczęcie postępowania administracyjnego z urzędu przez Prezesa UODO w przedmiocie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych w związku z realizacją obowiązku składania przez sędziów i prokuratorów oświadczeń o członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu, i ich upubliczniania. Jak bowiem stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 września 2010 r. (sygn. akt I OSK 1491/09) wszczęcie postępowania zainicjowanego przez Rzecznika następuje z dniem doręczenia żądania Rzecznika właściwemu organowi.

W związku z powyższym Prezes UODO zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 88a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędzia jest obowiązany do złożenia pisemnego oświadczenia o: 1) członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu - ze wskazaniem nazwy i siedziby zrzeszenia, pełnionych funkcji oraz okresu członkostwa; 2) funkcji

pełnionej w organie fundacji nieprowadzącej działalności gospodarczej - ze wskazaniem nazwy i siedziby fundacji oraz okresu pełnienia funkcji; 3) członkostwie w partii politycznej przed powołaniem na stanowisko sędziego, a także w okresie sprawowania urzędu przed dniem 29 grudnia 1989 r. - ze wskazaniem nazwy partii, pełnionych funkcji oraz okresu członkostwa. Zgodnie z art. 88a § 2 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, oświadczenia, o których mowa w § 1, sędziowie składają prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, a prezesi sądów apelacyjnych - Ministrowi Sprawiedliwości. Z kolei zgodnie z § 3 tego przepisu, oświadczenia, o których mowa w § 1, składa się w terminie 30 dni od dnia objęcia urzędu sędziego, a także w terminie 30 dni od powstania lub ustania okoliczności, o których mowa w § 1. Wskazania również wymaga, że zgodnie z art. 88a § 4 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, informacje zawarte w oświadczeniach, o których mowa w § 1, są jawne i podlegają udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, nie później niż 30 dni od dnia złożenia oświadczenia uprawnionemu podmiotowi.

Podobnie, zgodnie z art. 8 § 2 ustawy Prawo o ustroju sądów administracyjnych oświadczenie, o którym mowa w art. 88a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędziowie wojewódzkiego sądu administracyjnego składają właściwemu prezesowi wojewódzkiego sądu administracyjnego, a prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego i sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego - Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego, zaś Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego - Krajowej Radzie Sądownictwa.

Przepis art. 88a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych ma również zastosowanie, z mocy art. 70 § 1 ustawy o ustroju sądów wojskowych, do sądów wojskowych, asystentów sędziów oraz ławników.

Zgodnie z art. 45 § 3 ustawy o Sądzie Najwyższym Oświadczenie, o którym mowa w art. 88a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędzia Sądu Najwyższego składa Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, zaś Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego - Krajowej Radzie Sądownictwa.

Z kolei zgodnie z art. 103a § 1 ustawy Prawo o prokuraturze, prokurator jest obowiązany do złożenia pisemnego oświadczenia o 1) członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu - ze wskazaniem nazwy i siedziby zrzeszenia, pełnionych funkcji oraz okresu członkostwa; 2) funkcji pełnionej w organie fundacji nieprowadzącej działalności gospodarczej - ze wskazaniem nazwy i siedziby fundacji oraz okresu pełnienia funkcji; 3) członkostwie w partii politycznej przed powołaniem na stanowisko prokuratora, a także w okresie sprawowania urzędu przed dniem 29 grudnia 1989 r. - ze wskazaniem nazwy partii, pełnionych funkcji oraz okresu członkostwa. Zgodnie z art. 103a § 2 ustawy Prawo o prokuraturze, oświadczenia, o których mowa w § 1, prokuratorzy składają odpowiednio właściwemu prokuratorowi regionalnemu, prokuratorowi

okręgowemu, naczelnikowi oddziałowej komisji lub naczelnikowi oddziałowego biura lustracyjnego. Z kolei zgodnie z art. 103a § 3 ustawy Prawo o prokuraturze, prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratorzy Głównej Komisji, prokuratorzy Biura Lustracyjnego, prokuratorzy regionalni, prokuratorzy Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokuratorzy okręgowi oraz naczelnicy oddziałowych komisji i naczelnicy oddziałowych biur lustracyjnych oświadczają, o których mowa w § 1, składają Prokuratorowi Krajowemu, a Zastępcy Prokuratora Generalnego - Prokuratorowi Generalnemu. Zgodnie z § 4 tego przepisu, oświadczenia, o których mowa w § 1, składa się w terminie 30 dni od dnia objęcia urzędu prokuratora, a także w terminie 30 dni od powstania lub ustania okoliczności, o których mowa w § 1. Natomiast w myśl § 5 tego przepisu, informacje zawarte w oświadczeniach, o których mowa w § 1, są jawne i podlegają udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, nie później niż 30 dni od dnia złożenia oświadczenia uprawnionemu podmiotowi.

Z powołanych przepisów ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, administracyjnych i wojskowych, jak również ustawy o Sądzie Najwyższym i ustawy Prawo o prokuraturze wynika w sposób nie budzący wątpliwości i nie wymagający interpretacji, iż został w nich sformułowany pod adresem sędziów i prokuratorów obowiązek złożenia przez ww. osoby oświadczeń o członkostwie w organizacjach w nich wymienionych (zrzeszenia, stowarzyszenia, organy fundacji nieprowadzących działalności gospodarczej, partie polityczne – przed powołaniem na stanowisko). Wskazany obowiązek wynika z powołanych przepisów w sposób jednoznaczny, podobnie jak termin jego wykonania. Jednocześnie z ww. przepisów w sposób jednoznaczny wynika obowiązek upublicznienia ww. oświadczeń w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wskazania także wymaga, iż funkcjonowanie Biuletynu Informacji Publicznej również wynika z przepisów prawa, zgodnie bowiem z art. 8 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, tworzy się urzędowy publikator teleinformatyczny - Biuletyn Informacji Publicznej - w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej, w postaci ujednoczonego systemu stron w sieci teleinformatycznej.

Wobec powyższego wskazać należy, iż z przepisu art. 6 ust. 1 RODO wynika, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem m. in. wówczas, gdy jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (lit. c), a także gdy jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (lit. e).

Z kolei zgodnie z art. 57 ust. 1 lit. a) RODO, bez uszczerbku dla innych zadań określonych na mocy niniejszego rozporządzenia każdy organ nadzorczy na swoim terytorium monitoruje i egzekwuje stosowanie niniejszego rozporządzenia. Uprawnienia naprawcze przysługujące

organowi nadzorcemu w wypadku stwierdzenia naruszenia przepisów RODO statuuje art. 58 ust. 2 lit. a) do j) RODO. Przepis ten przewiduje w szczególności wydawanie przez Prezesa UODO ostrzeżeń administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu dotyczących możliwości naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia poprzez planowane operacje przetwarzania (lit. a); udzielanie upomnień administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia przez operacje przetwarzania (lit. b); nakazanie administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu dostosowania operacji przetwarzania do przepisów niniejszego rozporządzenia, a w stosownych przypadkach wskazanie sposobu i terminu (lit. d); wprowadzanie czasowego lub całkowitego ograniczenia przetwarzania, w tym zakazu przetwarzania (lit. f); zastosowanie, oprócz lub zamiast środków, o których mowa w niniejszym ustępie, administracyjnej kary pieniężnej na mocy art. 83, zależnie od okoliczności konkretnej sprawy (lit. i).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 5 uodo, ustawa określa postępowanie w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych. Stosownie do art. 60 uodo Prezes UODO prowadzi postępowanie w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych.

Z powyższego wynika zatem, iż postępowanie prowadzone przez Prezesa UODO ma na celu ustalenie czy w sprawie doszło do naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, a w razie stwierdzenia tego naruszenia, skorzystanie z uprawnień naprawczych. Ocena dokonywana przez Prezesa UODO służy zatem zbadaniu zasadności skorzystania przez niego jako organ nadzorczy z uprawnień naprawczych, o których mowa w art. 58 ust. 2 RODO.

W niniejszym postępowaniu, zainicjowanym wnioskiem RPO z dnia 9 marca 2020 r., kwestionowane przez RPO przetwarzanie danych osobowych sędziów i prokuratorów jest natomiast wynikiem wykonania przez ww. osoby obowiązku jednoznacznie określonego w przepisie prawa. Przetwarzanie to ma zatem oparcie w powołanym wyżej art. 6 ust. 1 lit. c) RODO. Tym samym w niniejszym postępowaniu Prezes UODO nie ma podstaw do stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, co powoduje, iż dalsze jego prowadzenie, ukierunkowane na ewentualne skorzystanie przez niego z uprawnień naprawczych przewidzianych w art. 58 ust. 2 RODO, jest bezprzedmiotowe w rozumieniu art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256), zwanej dalej Kpa, bowiem wskazany stan naruszenia w sprawie nie zachodzi. W tej sytuacji niniejsze postępowanie podlega umorzeniu na podstawie art. 105 § 1 Kpa wobec jego bezprzedmiotowości. Zgodnie z art. 105 § 1 Kpa, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości lub w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości lub w części. Brzmienie powołanej regulacji nie pozostawia wątpliwości, iż w razie stwierdzenia bezprzedmiotowości postępowania organ prowadzący to postępowanie obligatoryjnie je umarza. Jednocześnie w literaturze przedmiotu wskazuje się, że bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 Kpa, oznacza, że brak jest któregoś z elementów

materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty (B. Adamiak, J. Borkowski „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz” 7 wydanie Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2005 r., str. 485). Ustalenie przez organ publiczny istnienia przesłanki, o której mowa w art. 105 § 1 Kpa, zobowiązuje go, jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie, do umorzenia postępowania, nie ma bowiem wówczas podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

Powyższe stanowisko organu pozostaje zbieżne ze stanowiskiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który w podobnym stanie faktycznym i prawnym sprawy, wyrokiem z dnia 29 stycznia 2020 r. (sygn. akt II SA/Wa 2022/19) uchylił zaskarżoną decyzję Prezesa UODO i umorzył postępowanie administracyjne w sprawie wobec braku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych jako bezprzedmiotowe stwierdzając, że skoro skarżony podmiot przetwarzał dane osobowe w celu wypełnienia ciążącego na nim obowiązku prawnego (art.6 ust. 1 lit. c) RODO) oraz w ramach sprawowania władzy publicznej (art. 6 ust. 1 lit.e) RODO), to nie było podstaw do udzielenia mu upomnienia w związku z naruszeniem przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych (art. 58 ust. 2 lit. b) RODO).

Podobne stanowisko wynika również z wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2020 r. (sygn. akt II SA/Wa 1927/19), powołanego przez RPO, w którym Sąd stwierdził, iż Prezes UODO z uwagi na to, że całkowicie zignorował w swoich rozważaniach fakt, iż podmiot, wobec którego wszczął z urzędu postępowanie administracyjne, ma podstawę prawną dopuszczalności przetwarzania danych osobowych wynikającą z art. 6 ust. 1 lit. c) i e) RODO, wszczął wobec tego podmiotu postępowanie kontrolne i wydał sporne postanowienie zabezpieczające, w konsekwencji czego naruszył normy art. 6 ust. 1 lit. c) i e) RODO oraz art. 70 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Warto podkreślić w tym miejscu, iż Prezes UODO nie zgadza się z ww. rozstrzygnięciem Sądu, niemniej jednak kwestia sporna nie dotyczy niniejszego postępowania. Natomiast wskazane orzeczenie zasługuje na uwagę o tyle, o ile zaprezentowany jest w nim podgląd dotyczący tego, że jeżeli oczywistym jest, iż określone przetwarzanie danych osobowych znajduje oparcie w przesłankach dopuszczalności przetwarzania danych wynikających z RODO, to w takiej sytuacji bezpodstawne jest w ogóle wszczynanie przez Prezesa UODO postępowania kontrolnego w takiej sprawie. Stanowisko takie bowiem Prezes UODO – co do zasady – popiera.

W kontekście powyższego bezprzedmiotowym jest również wniosek RPO o wydanie postanowienia zabezpieczającego w trybie art. 70 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, bowiem - jak wskazano - obowiązek składania ww. oświadczeń przez sędziów i prokuratorów oraz ich upublicznienia w Biuletynie Informacji Publicznej w sposób jednoznaczny wynika

z powołanych wyżej przepisów prawa. Przetwarzanie danych osobowych zatem nie narusza przepisów o ochronie danych osobowych. Tym samym trudno mówić, by dalsze ich przetwarzanie mogło spowodować poważne i trudne do usunięcia skutki, skoro odbywa się w wykonaniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Odnosząc się natomiast w tym miejscu do twierdzeń RPO dotyczących niekonstytucyjności powołanych przepisów wprowadzających obowiązek składania przez sędziów i prokuratorów ww. oświadczeń o członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu i ich upubliczniania, w szczególności prawdopodobieństwa naruszenia art. 53 ust. 7 Konstytucji RP, wskazać należy, iż Prezes UODO w ramach kompetencji przyznanych mu art. 57 RODO nie jest organem właściwym do rozstrzygnięcia tej kwestii. Wskazania bowiem wymaga, iż zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) Trybunał orzeka w sprawach zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją. Zatem Trybunał Konstytucyjny jest organem właściwym do złożenia przez RPO uwag zawartych w ww. piśmie z dnia 9 marca 2020 r., bowiem z mocy art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.) RPO może występować do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami w sprawach zgodności ustaw z Konstytucją. Należy podkreślić, iż w przeciwieństwie do RPO, Prezes UODO nie posiada kompetencji do występowania z ww. wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego.

W tym stanie faktycznym i prawnym Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Jan Nowak

Prezes

Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) w związku z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.) od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi na decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.